

HANDLINGSPLAN MOT ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR (ANDTS)

Dokumentnamn: Handlingsplan mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar		
Dokumentansvarig: Elevhälsoschef Umeå Gymnasieskolor		Dokumentdatum: 2018-08-14
Godkänd av: Nicklas Wallmark, biträdande utbildningsdirektör	Version: 2.0	Reviderad: 2024-06-30

Innehåll

Bakgrund	1
Syfte och mål	2
Regler	2
Definition av droger	2
Hälsöfrämjande och förebyggande arbete	3
Samarbetspartners	4
Handlingsplan	5
Alkohol	5
Narkotika/dopingpreparat	6
Spel om pengar	7
Disciplinära åtgärder, Skollagen kap 5	8
Rutin vid omhändertagna flaskor/burkar samt övriga preparat	8
Tobaksfri skolmiljö	8
Viktiga telefonnummer	9
Lagrum	10
Bilaga 1	11
Bilaga 2	12

Bakgrund

Inom Umeå gymnasieskolor UGS är vår vision; lärande, utveckling och framtidstro för alla våra elever.

Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser. Ansvar för att skolan är en hälsosam arbetsplats ligger på oss alla som vistas i skolan. Därför har vi en tydlig plan mot ANDTS som följer gällande lagstiftning. ANDTS är inte förenligt med en hälsosam arbetsplats.

Kunskap om de områden som berörs i planen är en viktig del av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom skolan, därför ska dessa frågor återkommande diskuteras både bland elever och personal. På varje skolenhet inom UGS finns elevhälsopersonal dit både elever, föräldrar och personal kan vända sig för råd och stöd och om man misstänker att en elev använder alkohol och/eller andra droger.

Skolan samarbetar med andra myndigheter i hälsofrämjande och förebyggande syfte men också för att ge stöd och hjälp till enskilda elever.

Det är viktigt att vi alla, personal, föräldrar och elever, hjälps åt med det förebyggande arbetet och att vi tillsammans arbetar för en sund och hälsosam arbetsmiljö. Vi kommer att göra vårt bästa för att ingen av skolans elever ska missbruka alkohol och/eller andra droger.

Lina Lindström
Elevhälsochef
Umeå gymnasieskola

Syfte och mål

- Främja bästa möjliga förutsättningar för en god och trygg skolmiljö, vilket ligger till grund för elevernas möjlighet att lyckas i skolan
- Förebygga användning av ANDTS
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan samt under det arbetsförlagda lärandet (APL)
- All personal ska veta hur man agerar vid misstanke om ANDTS.
- Skolans arbete med planen ska påverka elevers attityder till ANDTS i restriktiv riktning

Regler

Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser och målsättningen ska därmed vara fri från ANDTS. För elever och personal gäller:

- Tobaksrökning samt bruk av e-cigarett är förbjuden inom skolans område
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel eller ha kvarstående påverkan eller följd effekter av alkohol, narkotika eller dopingpreparat eller under skoltid
- Det är förbjudet att förvara och inneha alkohol, narkotika och dopingpreparat på skolans område
- Att använda, inneha eller sälja narkotika är ett brott enligt lagen
- Det är förbjudet att överlåta eller förmedla alkohol, narkotika och dopingpreparat på skolans område
- Det är förbjudet att spela om pengar på skolans område under skoltid

Definition av droger

Med droger avses i denna handlingsplan:

- Alkoholhaltig dryck eller vätska
- Narkotikaklassade preparat, receptbelagd medicin utan giltigt recept samt andra sinnesförändrande (t.ex. sniffning, heliumgas) och beroendeframkallande substanser som intas i berusningssyfte
- Tobak så som; cigaretter, E-cigarett, vattenpipa, cigariller, snus, råttobak och andra preparat innehållandes tobak eller nikotin
- Dopingpreparat

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Hälsofrämjande och förebyggande insatser syftar till att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorerna men även att öka möjligheten till tidig upptäckt. En skola som präglas av tillit och goda relationer, där elever känner sig trygga, görs delaktiga, utvecklas och lyckas i sina studier är viktiga skyddsfaktorer. Elevenkäter, hälsosamtal och kursutvärderingar utgör en viktig faktagrund för ett systematiskt främjande och förebyggande arbete inom varje program/skolenhet.

All personal

Det är viktigt att alla i personalen hjälps åt med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och att vi tillsammans arbetar för en sund och hälsosam skolmiljö där trygghet, trivsel och glädjen i att lära och utvecklas är det centrala. Rektor informerar personalen om UGS handlingsplan vid terminsstart höst.

Vårdnadshavare

Skolans samarbete med vårdnadshavare samt vårdnadshavares engagemang, stöd och kunskap är viktigt för elevens utveckling och har en förebyggande effekt. Vårdnadshavare informeras om skolans handlingsplan via skolans hemsida samt vid föräldramöte åk 1.

Elevhälsoteam

På alla våra skolor finns elevhälsoteam som består av skolkurator, skolpsykolog, skolsköterska, specialpedagog/speciallärare och studie- och yrkesvägledare. Rektor leder arbetet i teamen. Vi jobbar för att uppmärksamma elever som är i behov av stöd av olika orsaker. Målet är att tidigt sätta in insatser samt att vid behov upprätta åtgärdsprogram.

Hälsosamtal

Skolsköterskan erbjuder alla elever i åk 1 på gymnasiet ett hälsosamtal. Där tas elevens hela livssituation upp inklusive frågor om ANDTS. Resultatet av hälsosamtalets hälsoenkät återkopplas på gruppnivå till rektor och elevhälsoteam. Resultatet kan ligga till grund för förebyggande insatser på gruppnivå.

Kunskap och samtal

Elever informeras om UGS handlingsplan genom skolans hemsida och i samband med terminsstart höst. Eleverna får även undervisning där frågor som rör tobak, alkohol, narkotika och dopning integreras i olika ämnen för att få en mer sammansatt bild av dessa områden. Samarbete med elevhälsan kan ge ytterligare ett mervärde

Stöd och hjälp vid narkotikaanvändning

Drogtestning genomförs av polis alternativt, med elevens samtycke, av extern aktör. Beroendestöd erbjuds via Ingången alternativt Socialtjänsten. Syftet är att vid ett positivt provsvar kunna skapa förutsättningar för stöd och hjälp till eleven.

En Länsrutin finns för [tidig upptäckt vid risk- eller missbruk hos barn och ungdomar under 18 år i Västerbotten](#).

Rättspraxis då det gäller drogtester och avstängning från vissa praktiska moment i yrkesprogrammets APL. (Se Bilaga 2)

Narkotikahund

I samarbete med polisen kan sökning med narkotikahund genomföras. Sökning sker efter skoltid och syftet är att förebygga användningen av narkotika och säkerställa en narkotikafri arbetsmiljö.

Samverkansråd

I Umeå kommun finns flera övergripande samverkansråd. I råden ingår bland andra polis, region, socialtjänst, skola, miljö -och hälsoskydd. Syftet med dessa råd är att dela erfarenhet och kunskap samt att främja samverkan mellan verksamheterna och ta vara på de strategier och framgångsfaktorer som finns.

[Se länk för exempel kring SSPF](#)

Fortbildning

Rektor planerar för utbildningsinsatser utifrån rådande läge på respektive skola samt utifrån resultat av skolsköterskans hälsoenkät, uppföljande hälsosamtal med alla elever i åk 1 och UNGA-enkäten, som genomförs vart annat år.

Samarbetspartners

Socialtjänstens mottagningsenhet

Till socialtjänstens mottagningsenhet vänder man sig vid behov av information och/eller rådgivning. Det är även mottagningsenheten man kontaktar vid anmälan om ”barn som far illa” eller vid ansökan om bistånd om ungdomen är över 18år. Kontaktuppgifter se sid 10.

[Länk till orosanmälan](#)

Ingången – alkohol och drogrådgivning

Ingången är socialtjänstens verksamhet som UGS i första hand samverkar med när det gäller alkohol-och drogfrågor. Där arbetar erbjuds rådgivning och behandling för alkohol, droger, doping och spelmissbruk. Till Ingången kan ungdomar, föräldrar, anhöriga och/eller personal vända sig ifall man behöver vägledning. Ingången arbetar med åldersgruppen upp till 22år och finns i Ungdomsmottagningens lokaler. Förutom rådgivning, stöd och motiveringsarbete fungerar Ingången även som en kunskapsbank för yrkesverksamma och kan bistå med att föreläsa på t ex föräldramöten i skolan. Kontaktuppgifter se sid 10.

Alkohol- och drogmottagningen

Alkohol- och drogmottagningen är en verksamhet där Västerbottens läns landsting och Umeå kommun samverkar. Mottagningen riktar sig till personer över 18år som upplever att de dricker för ofta eller för mycket eller om en person i ens närhet har problem p g a alkohol eller droger. Kontaktuppgifter se sid 10.

Ungdomsmottagningen

Ungdomsmottagningen Umeå finns till för ungdomar som bor i Umeå med omnejd. Till Ungdomsmottagningen är man välkommen upp till 22års ålder. Där kan man få svar på frågor och få hjälp med många olika saker som rör hur det är att vara ung, bland annat tobaksavvänjning. Ungdomsmottagningen är en verksamhet där Västerbottens läns landsting och Umeå kommun samverkar. Kontaktuppgifter se 10.

Polismyndigheten

Gymnasieskolan samarbetar med polismyndigheten på strategisk nivå genom Umeå Växer Tryggt och Säkert (UVTS) vilket är ett samverkansforum med fokus på trygghetsbevarande arbete. [På operativ nivå finns även samverkan med polismyndigheten genom SSPF, vilket omfattar Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid](#). Samverkansgruppen arbetar brottsförebyggande och trygghetsskapande.

Handlingsplan

Alkohol

Vid oro över att elev under 18år nyttjar alkohol ska medarbetare:

1. Prata med eleven och kontakta rektor omgående som i sin tur kontaktar kurator eller skolsköterska
2. Rektor och kurator eller skolsköterska samtalar med eleven och gör en bedömning av situationen
3. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavare för elev under 18år. För myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakter
4. Information ges till vårdnadshavare och elev om möjligheten till råd och stöd via Ingången på Ungdomsmottagningen rörande alkoholfrågor (se bilaga 1)
5. Vid beslut om ansvarar rektor, eller den som rektor delegerar till, för att orosanmälan till socialtjänsten görs
6. Rektor, kurator och/eller skolsköterska gör en samlad bedömning av vidare kontakter

Om en elev påträffas påverkad av alkohol i skolan ska medarbetare

1. Kontakta rektor omgående som i sin tur kontaktar kurator eller skolsköterska. Ta hand om eleven och lämna den inte utan vuxentillsyn
2. Rektor och kurator eller skolsköterska samtalar med eleven och gör en bedömning av situationen
3. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavarna till elev under 18år. För myndig elev inhämtas samtycke till vidare kontakter. Ingången kontaktas. Informera om att Ingången är en viktig samverkanspart för skola och vårdnadshavare
4. Omyndig elev hämtas från skolan av vårdnadshavare vilket även kan gälla myndig elev om samtycke ges. Skolan ansvarar för att eleven kommer hem på ett säkert sätt. Vid behov avlägsnar polisen eleven från skolan
5. Tillkalla ambulans vid kraftig berusning eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av
6. Tillkalla Polis vid behov
7. Omhänderta flaskor/burkar, enligt 5 kap. 22 § skollagen. *Se rutin för omhändertagande nedan*
8. Rektor, eller den som rektor delegerar till, ansvarar för att orosanmälan till socialtjänsten görs både för elev under 18 år och för elev 18-20år (lag om vård av unga/LVU på eget beteende t ex missbruk gäller fortfarande)

9. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till samrådsmöte med vårdnadshavare och elev för att diskutera framtida åtgärder samt uppföljning. Information ges till vårdnadshavare och elev om möjligheten till råd, stöd och behandling via Ingången på Ungdomsmottagningen rörande alkoholfrågor (se bilaga 1)

Narkotika/dopingpreparat

Vid oro eller misstanke att elev använder narkotikaklassade preparat eller dopningspreparat ska medarbetare:

1. Prata med eleven och kontakta rektor omgående som i sin tur kontaktar kurator eller skolsköterska
2. Rektor och kurator eller skolsköterska samtalar med eleven om vad som föranlett misstanken samt gör en bedömning av situationen
3. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavare för elev under 18år. För myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakter
4. Information ges till vårdnadshavare och elev om möjlighet till råd och stöd via ingången på Ungdomsmottagningen rörande droganvändning (se bilaga 1)
5. Rektor, eller den som rektor delegerar till, ansvarar för att orosanmälan till socialtjänsten görs både för elev under 1 år och för elev 18-20år (lag om vård av unga/LVU)
6. Rektor, kurator och/eller skolsköterska gör en samlad bedömning av vidare kontakter
7. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till samrådsmöte
8. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till uppföljningssamtal inom 2 veckor

Om elev påträffas narkotikapåverkad i skolan ska medarbetare

Vid misstanke om att en elev är narkotikapåverkad:

1. Kontakta rektor omgående som i sin tur kontaktar kurator eller skolsköterska. Ta hand om eleven och lämna den inte utan vuxentillsyn
2. Rektor och kurator eller skolsköterska samtalar med eleven och gör en bedömning av situationen
3. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavarna till elev under 18år. För myndig elev behövs elevens samtycke till vidare kontakter. Ingången kontaktas. Informera om att Ingången är en viktig samverkanspart för skola och vårdnadshavare
4. Omyndig elev hämtas från skolan av vårdnadshavare vilket även kan gälla myndig elev om samtycke ges. Skolan ansvarar för att eleven kommer hem på ett säkert sätt. Vid behov avlägsnar polisen eleven från skolan
5. Tillkalla ambulans vid kraftig påverkan eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av
6. Tillkalla polis vid behov
7. Omhändertar preparat, enligt 5 kap. 22 § skollagen. *Se rutin för omhändertagande nedan*
8. Rektor, eller den som rektor delegerar till, ansvarar för att orosanmälan till socialtjänsten görs både för elev under 18år och för elev 18-20år (lag om vård av unga/LVU)
9. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till samrådsmöte
10. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till uppföljningssamtal inom 2 veckor

Om en elev misstänks inneha eller sälja narkotikaklassade preparat eller dopingpreparat inom skolans område ska medarbetare:

1. Kontakta rektor omgående. Ta hand om eleven och lämna den inte utan vuxentillsyn
2. Vägrar eleven stanna kvar kontaktas polis via 112
3. Är eleven narkotikapåverkad ska personal även utgå från ovanstående rutin.
4. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavare till elev under 18år. För myndig elev behövs samtycke till vidare kontakter. Polisen kontaktas
5. Rektor alternativt polis beslutar om avvisning av eleven från skolans område.
6. Omhändertar preparat, enligt 5 kap. 22 § skollagen. *Se rutin för omhändertagande nedan*
7. Rektor, eller den som rektor delegerar till, ansvarar för att orosanmälan till socialtjänsten görs både för elev under 18år och för elev 18-20år (lag om vård av unga/LVU)
8. Rektor gör bedömning utifrån disciplinär åtgärd.
11. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till samrådsmöte

Spel om pengar

Enligt Spellagen krävs licens för organiserat spel om pengar, exempelvis rörande vadhållning och kasinospel (tärningsspel, kortspel). Licenspliktigt spel får inte heller tillhandahållas barn under 18år. Detta innebär att det inte är tillåtet att spela om pengar på skolans område. Skolpersonal kan också uppleva en oro för elever med misstänkt spelberoende.

Om elever spelar om pengar på skolans område samt vid misstanke om spelmissbruk ska medarbetare:

1. Prata med eleven och kontakta rektor omgående som i sin tur kontaktar kurator eller skolsköterska
2. Rektor och kurator eller skolsköterska samtalar med eleven/eleverna om vad som föranlett misstanken och gör en bedömning av situationen
3. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kontaktar vårdnadshavare för elev under 18år. För myndig elev behövs samtycke för vidare kontakter
4. Information ges till vårdnadshavare och elev om möjligheten till råd, stöd och behandling via Ingången på Ungdomsmottagningen rörande spelmissbruk (Se bilaga 1)
5. Vid beslut om ansvarar rektor, eller den som rektor delegerar till, för att orosanmälan till socialtjänsten görs både för elev under 18år och för elev 18-20år (lag om vård av unga/LVU)
6. Rektor, kurator och/eller skolsköterska gör en samlad bedömning av vidare kontakter
7. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till samrådsmöte
8. Rektor, eller den som rektor delegerar till, kallar till uppföljningssamtal inom 2 veckor

Disciplinära åtgärder, Skollagen kap 5

Enligt Skollagen 5 kap. 17 och 19 §§ kan en elev i gymnasieskolan helt eller delvis stängas av, om eleven stör eller hindrar utbildningens bedrivande, utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling eller om uppförandet på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet och studiero. Vid misstanke om att elev brukat alkohol, narkotika alt. dopingpreparat kan undervisning i praktiska ämnen planeras om i syfte att trygga upp andra elever och personals säkerhet.

Enligt 5 kap. 19 § kan en elev stängas av från viss del av utbildning om det i utbildningen ingår praktik eller delar av utbildningen är arbetsplatsförlagd och det är uppenbart olämpligt att eleven deltar i de praktiska momenten. Skollagen gör skillnad mellan teoretiska och praktiska moment.

Rutin vid omhändertagna flaskor/burkar samt övriga preparat

Har flaskor, preparat och övrigt som kan ligga till grund för brottslig handling omhändertagits ska rektor, eller den rektor delegerar till, skyndsamt anmäla omhändertagandet till Polismyndigheten som beslutar om förverkande. Omhändertagandet ska bestå tills frågan om föremålet ska tas i beslag har prövats.

Utgångspunkten är att omhänderta de föremål som kan utgöra brott utifrån brottsbalken 36 kap. 2 och 3 §§. Föremål som är aktuella för detta kan exempelvis vara dopningsmedel, hälsofarliga varor, narkotika, alkohol (langning).

Personal får inte söka igenom fickor, väskor eller utföra övrig kroppsvisitation enligt RF 2kap. §6.

Tobaksfri skolmiljö

Enligt tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler som är avsedda för skolverksamhet samt på skolgårdar. Detta innebär att det inte är tillåtet att röka på skolans område. Det gäller även e-cigarett. Eleverna ska informeras om att rökning inte är tillåten på skolans område.

Tobakslagen innefattar inte snusning men tydliga ordningsregler på respektive skola kan tas fram, i samverkan med eleverna, för att tydliggöra skolans inställning till snus på skoltid.

Den 1 januari 2013 infördes rökfri arbetstid i Umeå kommun. Dessutom beslutades att barn och unga i all kommunal verksamhet har rätt till tobaksfria möten.

Åtgärdsplan tobaksfri skolmiljö

- Alla elever i åk 1 erbjuds ett hälsobesök hos skolsköterska där bland annat tobaks- och nikotinbruk diskuteras. Eleverna informeras vid behov om tobakens och nikotinet skadeverkningar vid hälsosamtalet
- Vid föräldramöte i åk 1 och via skolans hemsida informeras om skolans/kommunens handlingsplan mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar där regler kring rökning ingår.
- Rektor, eller den som rektor delegerar till, ansvarar för att denna plan följs och att personalen informeras om sitt uppdrag
- Elevråden involveras i arbetet med tobaks- och nikotinfri skolmiljö
- På alla skolor ska det finnas skyltar som visar var skolans område börjar.
- All personal har en skyldighet att informera elever att rökning inte är tillåten inom skolans område.
- De ungdomar som vill ha stöd med tobaks- och nikotinavvänjning kan hänvisas till Ungdomsmottagningen.
- Områdeschef ansvarar för att alla rektorer informeras om vilka regler som gäller och hur åtgärdsplanen ser ut.

Viktiga telefonnummer

Socialtjänstens mottagningsenhet	090- 16 10 02
Ingången	090- 16 53 50
Alkohol – och drogmottagningen	090- 785 47 00
Polismyndigheten	114 14
Ungdomsmottagningen	090- 785 800

Lagrum

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

1 kap. Lagens ändamål och tillämpningsområde

1 § Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. *Lag (1994:579)*.

Dopinglagen (191:169)

Den svenska dopningslagen omfattar bland annat syntetiska anabola steroider, testosteron och tillväxthormon.

Spellag (218:1138)

3 kap. Lagens ändamål och tillämpningsområde

3 § För att tillhandahålla spel enligt denna lag krävs licens, om inte annat följer av lagen eller annan författning.

14 kap. Spelansvar

2 § och 3§ paragraferna berör att åldersgränsen för spel om pengar är 18år

Socialtjänstlag (2001:453)

Enligt socialtjänstlagen kap 14 1§ är var och en som arbetar i skolan skyldig att genast anmäla till Socialtjänsten om den får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/?bet=2001:453#K14

Enligt Narkotikastrafflagen (1968:64) är all befattning med narkotikaklassade preparat kriminaliserat och gäller alltså även egen konsumtion. All användning av narkotika jämföras med missbruk. Polis kan ta initiativ till droganalys även utan vårdnadshavarens medgivande.

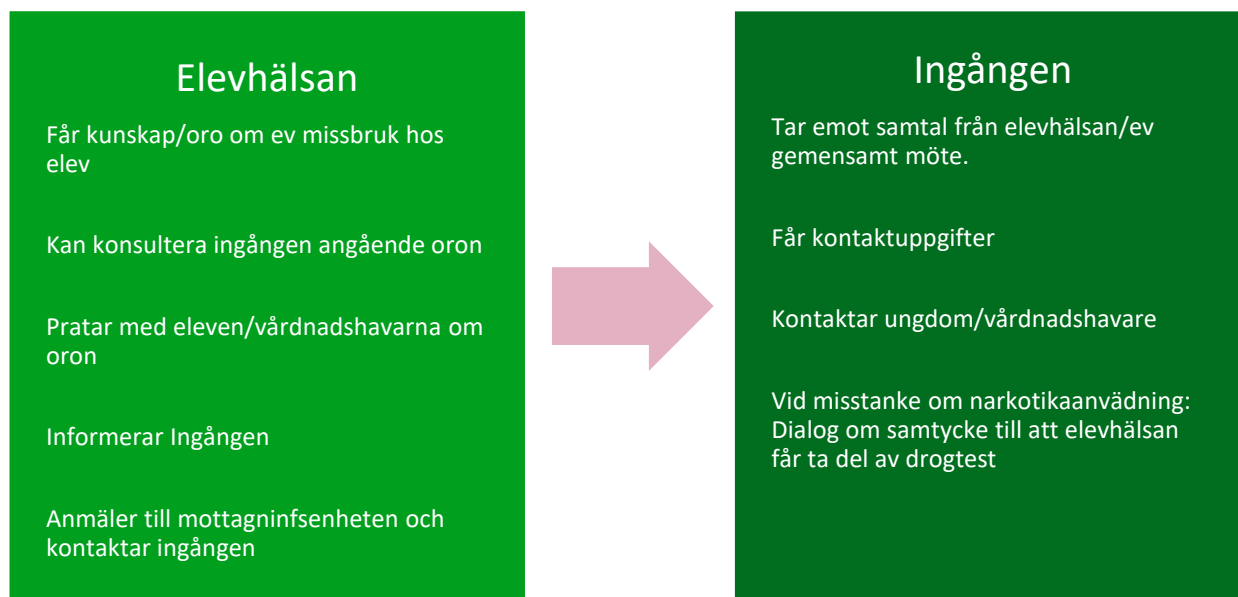
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Narkotikastrafflag-196864_sfs-1968-64/?bet=1968:64

Enligt Tobakslagen (1993:581) är rökning förbjuden i alla lokaler som är avsedda för skolverksamhet eller annan verksamhet för barn och ungdomar samt på skolgårdar och motsvarande områden utomhus.

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Tobakslag-1993581_sfs-1993-581/?bet=1993:581

Bilaga 1

Flödesschema aktualisering från elevhälsan till Ingången

Bilaga 2

Det är inte tillåtet att villkora drogtest med avstängning från praktiska moment – referat av Skolinspektionsbeslut

Referat

Skolinspektionen 2019-03-15, dnr [41-2018:5302](#)

I en gymnasieskolas drogtestpolicy framgick att ”drogtest är helt frivilliga, men om eleven avstår testet stängs eleven av från praktiska moment och APL till drogtestet visar negativt”. En sådan policy är inte tillåten, uttalar Skolinspektionen. Drogtestet framstår inte längre som frivilligt, eftersom avstängningen kan fungera som ett påtryckningsmedel.

BAKGRUND

En gymnasieskola erbjöd en elev att göra ett frivilligt drogtest på en vårdcentral, vilket eleven nekade till. Två dagar senare gjorde eleven ett drogtest på eget initiativ som visade negativt. I skolans drogpolicy framgick att alla drogtest är frivilliga, men om eleven avstår från drogtestet stängs eleven av från praktiska moment och APL till drogtestet visar negativt.

SKOLINSPEKTIONEN

Skolinspektionen bedömer att det inte är visat att eleven genomfört ett drogtest mot sin vilja eller att skolan utövat några påtryckningar när skolan la fram erbjudandet om drogtestet. Däremot har skolan brutit i sin policy för drogtest. Det framgår visserligen att drogtestet är frivilligt, men konsekvensen av ett avstående är avstängning. Denna konsekvens leder till att drogtestet inte framstår som frivilligt, eftersom avstängningen kan fungera som ett påtryckningsmedel.

Skolinspektionen framhåller också att det inte är möjligt för skolan att stänga av elever som inte vill göra drogtest utan föregående riskbedömning. Om skolan har en misstanke om att en elev har tagit droger och anser att det utgör en fara i vissa utbildningsinslag har rektor möjlighet att under vissa förutsättningar tillfälligt stänga av en elev från en del av utbildningen. Då ska skolan motivera varför vissa utbildningsinslag bedöms som farliga i sammanhanget. Det är viktigt eftersom det kan finnas en risk att all praktisk utbildning per automatik bedöms utgöra farlig verksamhet, vilket riskerar att utestänga elever från undervisning de har rätt att delta i.

Maria Bjurholm Lindensved

Redaktör, jurist